

ВИЩА МАТЕМАТИКА

для студентів ОКР “Бакалавр”

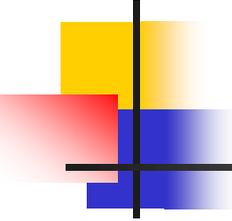
галузь знань – 12 «Інформаційні технології»

спеціальність – 122 «Комп’ютерні науки та інформаційні технології»

Автор:

Доцент кафедри вищої та прикладної математики

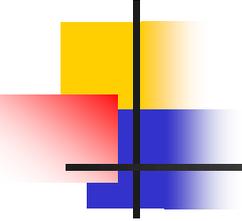
Шостак Сергій Володимирович

Тема11: Основні характеристики функцій

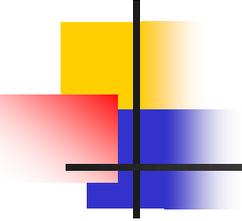
- 1. Поняття функціональної залежності**
- 2. Загальні властивості функцій**
- 3. Елементарні функції**

Аналітичний запис функції

$$y = f(x)$$

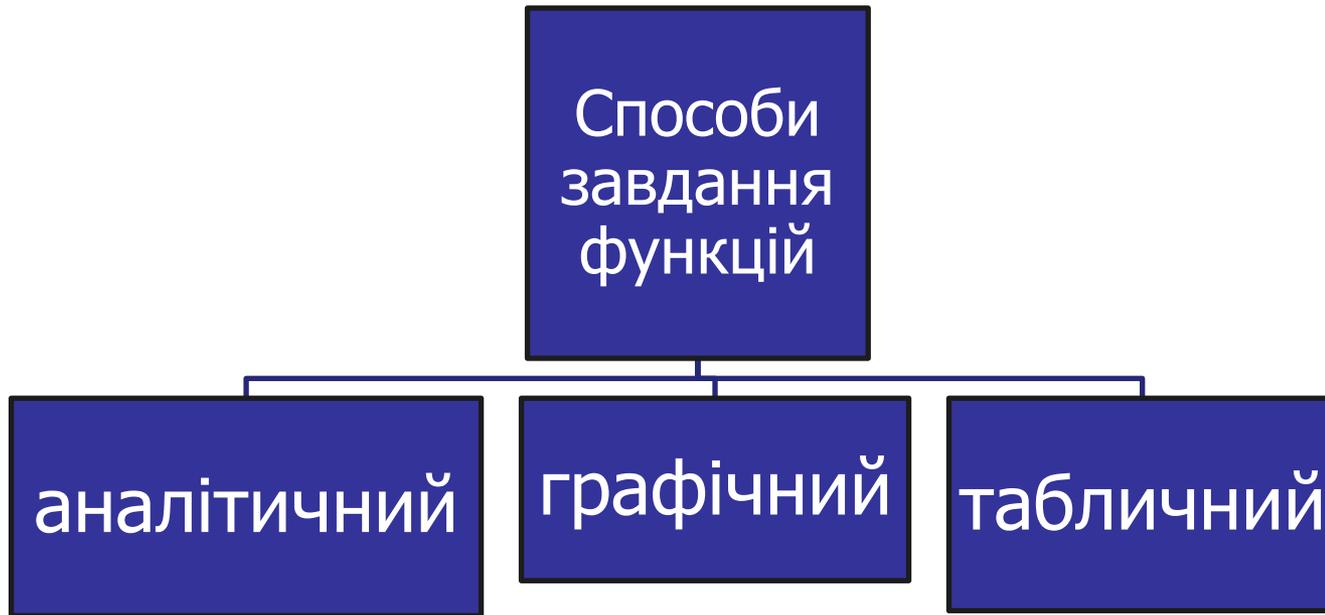

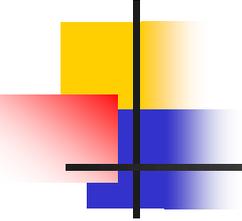
ОСНОВНІ СИМВОЛИ

- x** — незалежна змінна, або аргумент;
- y** — залежна змінна, або функція;
- f** — символ закону відповідності;
- D** — область визначення функції;
- E** — множина значень функції.

Способи завдання функції

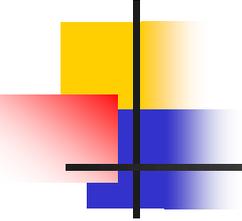

Суперпозиція функцій

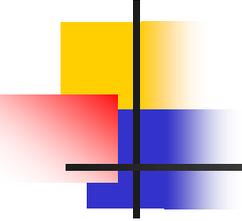
$$y = A(\varphi(x))$$

Обернена функція

$$y = f^{-1}(x)$$

Співвідношення між взаємно оберненими функціями

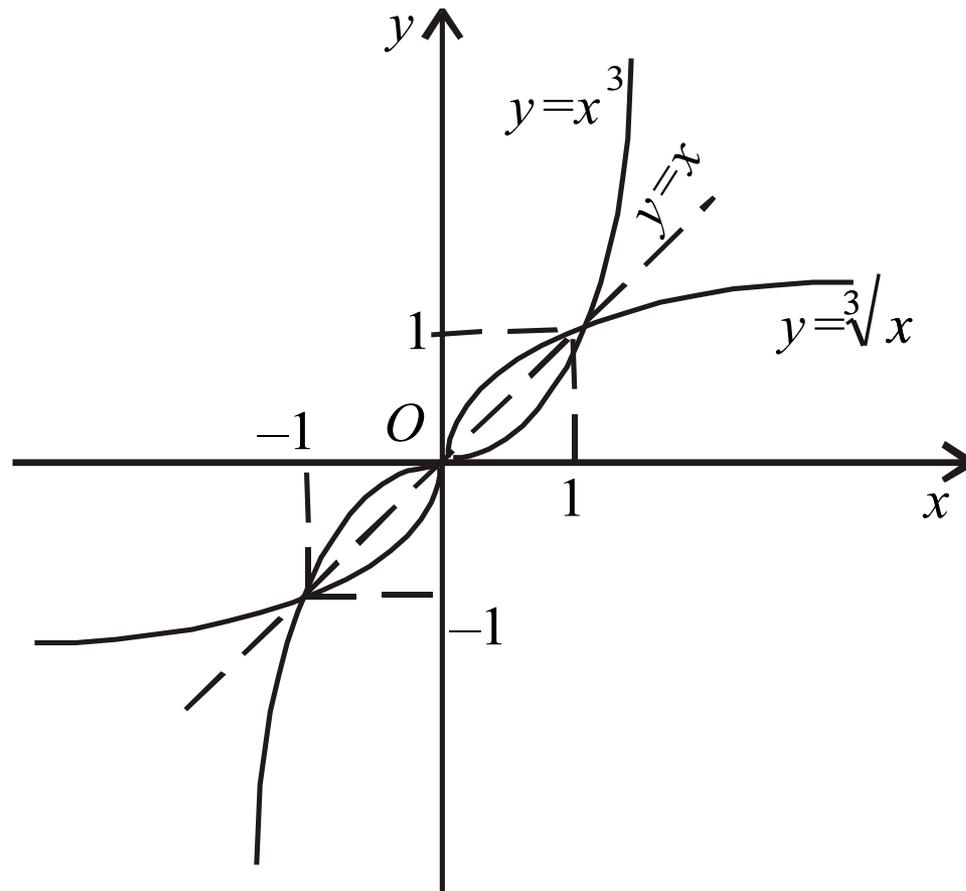
$$f(f^{-1}(x)) = f^{-1}(f(x)) = x$$

Приклад взаємно обернених функцій

$$f(x) = x^3, \quad f^{-1}(x) = \sqrt[3]{x}$$

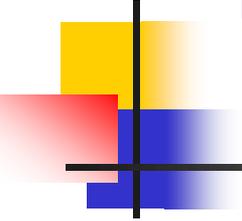
Графіки взаємно обернених функцій

Завдання неявно заданої функції

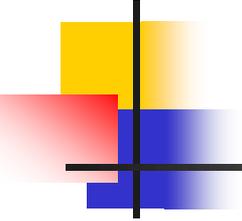
$$F(x, y) = 0$$

Параметрично задані функції

$$\begin{cases} x = \varphi(t) \\ y = \psi(t) \end{cases}$$

Приклад параметрично заданої функції

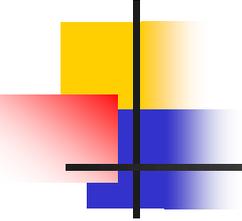

$$\begin{cases} x = r \cos t \\ y = r \sin t \end{cases} \quad (0 \leq t \leq 2\pi)$$

Знаходження області визначення функції

$$y = \frac{\arcsin \frac{x}{2} + \sqrt{1-x^2}}{\lg(1+x)} \quad D(y) = \begin{cases} \left| \frac{x}{2} \right| \leq 1 \\ 1-x^2 \geq 0 \\ x+1 > 0 \\ \lg(x+1) \neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} |x| \leq 2 \\ |x| \leq 1 \\ x > -1 \\ x+1 \neq 1 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -1 < x \leq 1 \\ x \neq 0. \end{cases}$$

$$D(y) = (-1; 0) \cup (0; 1]$$

Парні та непарні функції

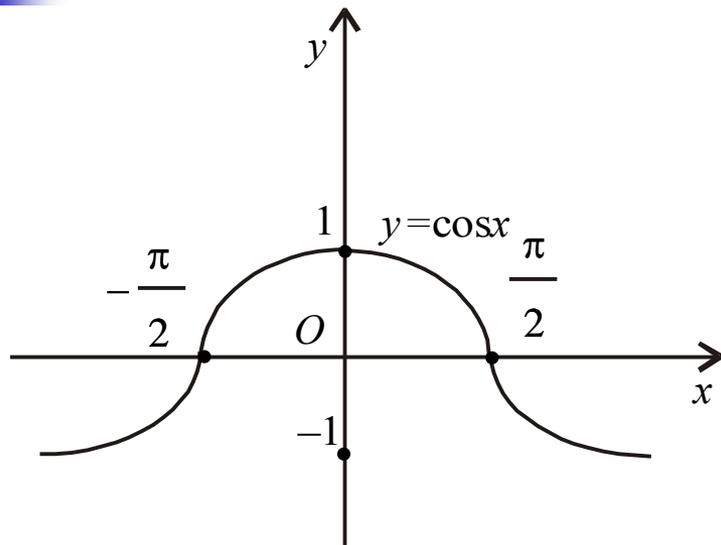

$f(-x) = f(x)$ - парна

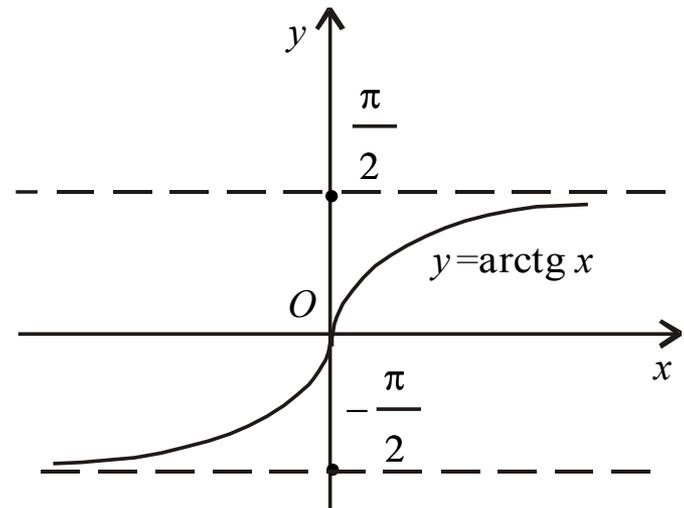
$f(-x) = -f(x)$ - непарна

$f(-x) \neq \pm f(x)$ – ні парна, ні непарна

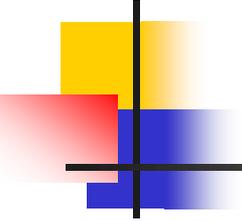
Приклади парної та непарної функції

$y = \cos x$
парна функція

$y = \text{arctg } x$ —
непарна функція

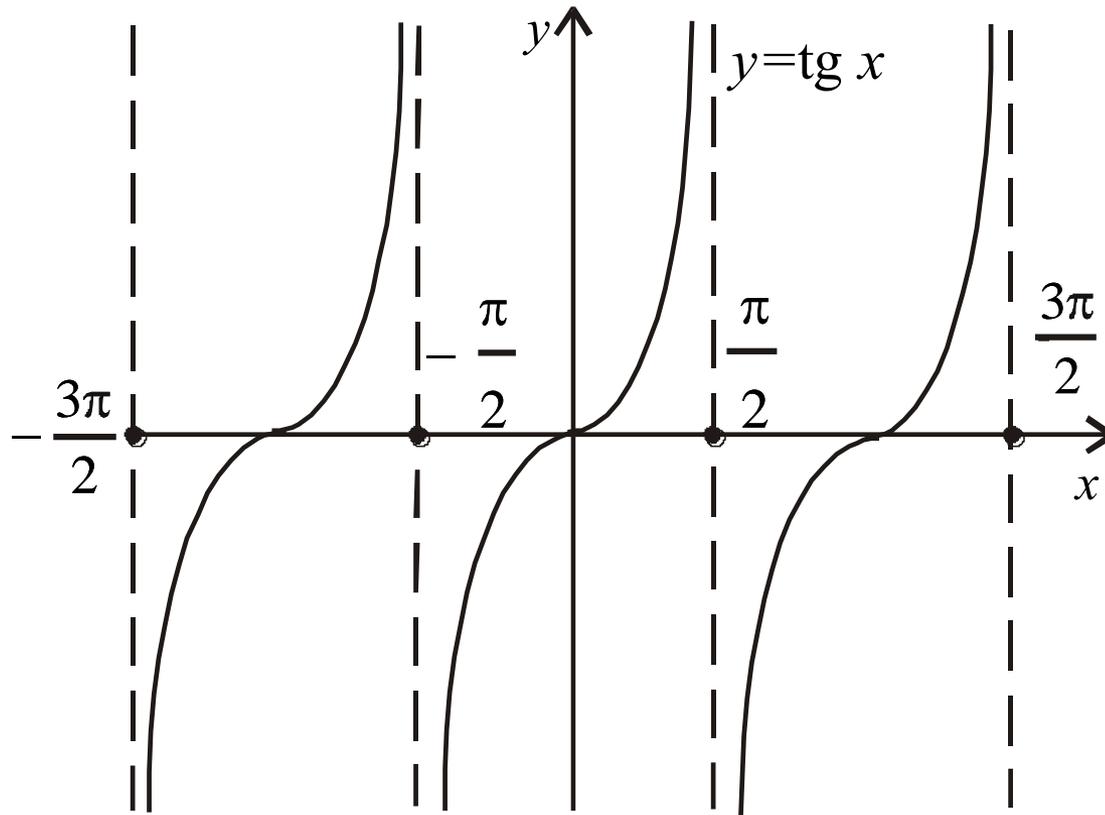
Періодичні функції

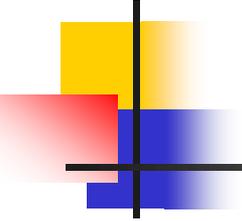

$$f(x + T) = f(x - T) = f(x)$$

T — період функції

Приклад періодичної функції

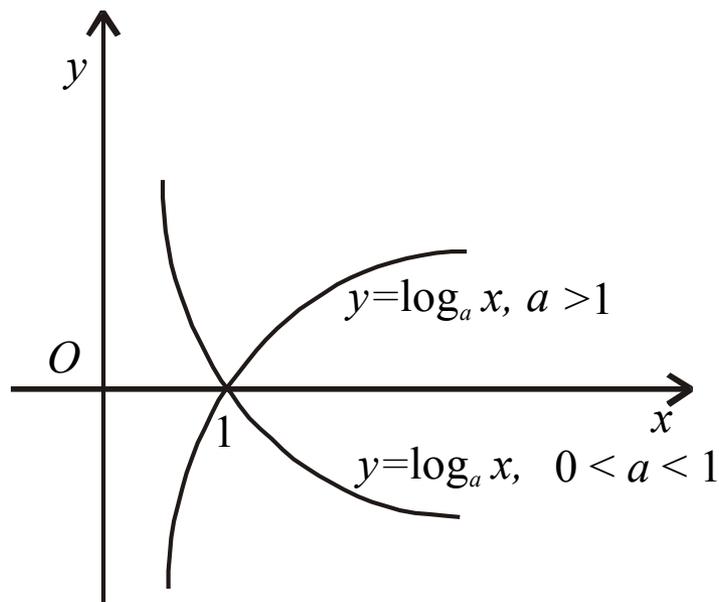
Монотонно зростаючі та спадні функції

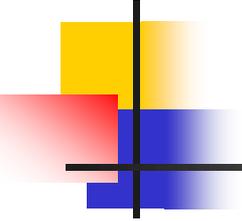
$$x_2 > x_1 \Rightarrow f(x_2) > f(x_1) (f(x_2) < f(x_1))$$

МОНОТОННО ЗРОСТАЮЧА (СПАДНА) ФУНКЦІЯ

Приклад монотонно зростаючої та спадної функції

при $0 < a < 1$ — монотонно спадна функція,
при $a > 1$ — монотонно зростаюча

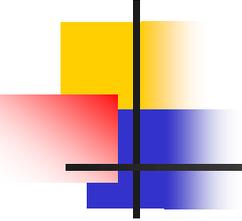
Елементарні функції

Побудовані з основних елементарних функцій за допомогою скінченної кількості алгебраїчних дій та суперпозицій

Приклад елементарної функції

$$y = 2^{x \operatorname{tg}^3(x^2 + \arcsin \sqrt{x})} + \cos^2 \left(\log_2 \left(\arctan x - \frac{1}{x} \right) \right)$$

Контрольні запитання

- Поняття функції
- Область визначення функції. Множина значень функції
- Елементарні функції
- Суперпозиція функцій
- Парні і непарні функції
- Обернені функції
- Неявно задані функції
- Періодичні функції
- Монотонні функції
- Зростаюча функція
- Спадаюча функція